

ЖАҢАНДЫҚ КОНТЕКСТ

Қор нарықтары жай-күйінің іргелі факторлары экономиканың жалпы жай-күйі болып табылады. Өткен жылдардағы жаһандық қаржы дағдарыстарының қысымымен әлемнің ірі экономикаларының орталық банктері экономиканың өсуін жеделдету мақсатында негізгі мөлшерлемелерді төмендетті. Өткен жылдардағы іс-қимылдардың оң нәтижесі статистикалық деректермен расталады. Әлемдік экономиканың өсу қарқыны 2016 жылы 2,4 % – ға, 2017 жылы-3,137 % жетті¹.

Халықаралық валюта қорының болжамдары бойынша 2018 және 2019 жылдары әлемдік өсу қарқыны 3,7 % деңгейінде тұрақты болып қалады². Төмен пайыздық мөлшерлемелер қор нарығының жай-күйіне қолайлы түрде әсер етті, алайда әлемдік экономиканың оңалту шамасына қарай сандық жұмсарту бағдарламаларын тоқтату және сандық қатаңдатуға көшу тәуекелі артты. Монетарлық биліктің кері ақша-несие саясатына көшу жылдамдығына қатысты нарық қатысушыларының болжамдарының алшақтығы қор нарықтарындағы белгісіздікті арттырды.

Жыл басынан бері әлемдік қор нарығы әртүрлі бағыттағы динамиканы көрсетті. Қаңтар АҚШ-та салық мөлшерлемелерінің төмендеуі және пайыздық мөлшерлемелердің артуы, сондай-ақ жетекші талдау агенттіктері тарапынан жаһандық экономиканың өсу болжамдарының артуы аясында қор алаңдарындағы жалпы оптимизммен сипатталады. Көптеген қор индекстерінің нарықтық мультипликаторлары тарихи максимумдарға жетті. Осылайша, мультипликатордың мәні S&P500 кең нарық индексінің бағасы/таза пайдасы (P/E) 20 құрады.

Алайда, 2018 жылдың бірінші тоқсанының ортасынан бастап дамыған елдерде монетарлық саясатты қатаңдату процесін жеделдетуге қатысты инвесторлардың қауіптерінен туындаған нарықтардың жоғары құбылмалылық кезеңі басталды. Бірінші кезекте, бұл инфляцияның жылдамдауына, сондай-ақ сауда жанжалдарының салдарынан әлемдік сауда көлемінің баяулауына байланысты АҚШ пен Еуропаға қатысты болды.

Үшінші тоқсанда экономикалардың құрылымдық проблемаларына және басқа елдердің ұлттық валюталарына қатысты АҚШ долларының айтарлықтай нығаюына байланысты шетелдік инвесторлар капиталының жылыстауынан туындаған дамушы нарықтарда нарықтарға сатылымдар қосылды. Жалпы сатылымда америкалық қор алаңдары ғана қолайлы макроэкономикалық жағдайларға байланысты оң аймақта саудаланды.

Нарықтардың өсуінің негізгі драйверлері технологиялық сектор, денсаулық сақтау және іріктемелі сұраныстағы тұтыну тауарлары компанияларының акциялары болды. 2018 жылдың соңына қарай әлемнің барлық негізгі қор индекстері жылдың басына қатысты мәндерде жоғалтты, бірақ егер еуропалық және азиялық нарықтарының шығындары екі таңбалы сандармен есептелетін болса, онда кең нарықтың американдық индекстерінің төмендеуі 5-6 % - дан асып түседі.

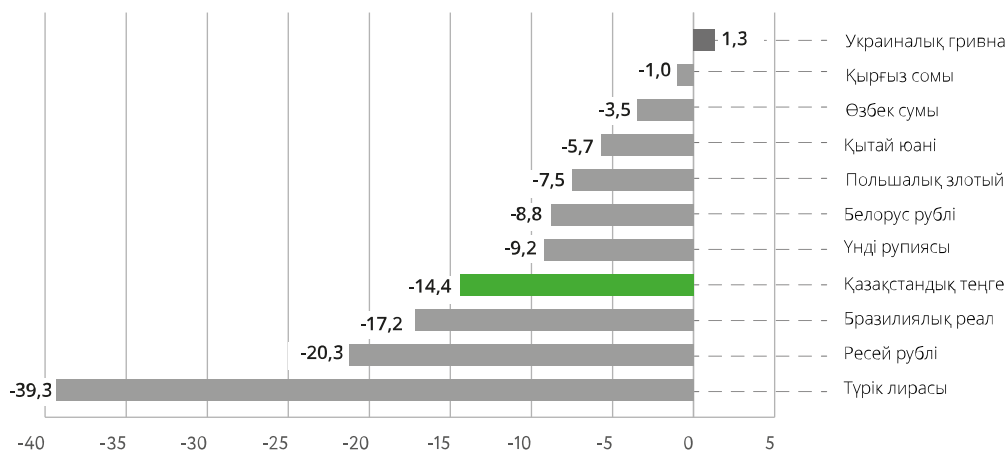
1. [IMF Data Mapper, Real GDP Growth, Annual percent change.](#)

2. [World Economic Outlook Update, January 2019.](#)

Валюта бағамдарының өзгеруіне және Ресейге қарсы санкциялардың жаңа пакетін енгізуге қарамастан, Мәскеу Биржалық Индексінің 2018 жылғы жылдық кірістілігі 12 % жетті. IMOEX индексі қолдайтын негізгі факторлар жетекші ресейлік компаниялардың жоғары дивидендтері және "қара алтын" бағасының өсуі болды. Бір жыл ішінде MSCI Russia индексі минус 17,9 % MSCI EmergingMarkets қарсы 7,1 % төмендеді. Айта кету керек, 2018 жылдың қаңтарында бұл көрсеткіш соңғы 10 жыл ішінде

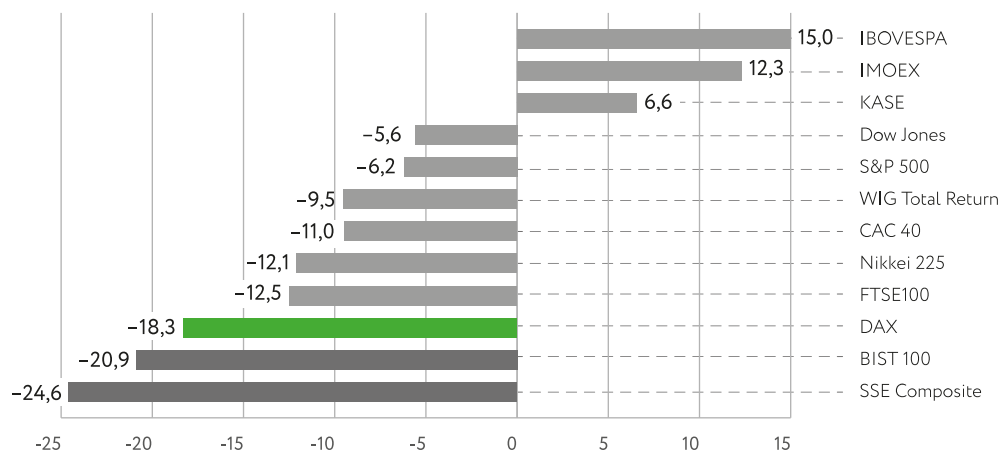
рекордтық деңгейге жетті (1255 тармақтан жоғары), бірақ индекс тез жоғала бастады және 12 айдан аз уақыт ішінде 25 % -ға 965 тармаққа дейін төмендеді. Дегенмен, Ресей нарығы көптеген дамушы нарықтардан өздерін жақсы сезінді. Дамушы және дамыған елдердегі қор нарықтарының көпшілігі 2018 жылы инвесторлардың капиталдарының акциялардан аз тәуекелді активтерге кетуіне байланысты "құлдырады".

2018 жылдың қорытындысы бойынша кейбір дамып келе жатқан нарықтар валюталарының АҚШ долларына қатысты нығаюы / әлсіздеуі

Дереккөз: Bloomberg

2018 жылдың қорытындысы бойынша негізгі дүниежүзілік индекстердің және KASE ИНдексінің өсу көрсеткіші

Дереккөз: Bloomberg